

รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วม
ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายภาคประชาสังคมและ
ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
Model of Elderly Health Promotion by Participation Process of
Local Administrative Organization Civil Society Network and
Elderly Association in Mae Chan Sub-district Municipality Area,
Mae Chan District, Chiang Rai Province

เกวลี เครือจักร^{1/} และสุนทรี สุรัตน์^{1/}
Kewali Kruejak^{1/} and Soontaree Suratana^{1/}

(Received: 30 January 2015; Accepted: 28 March 2015)

Abstract: The purpose of this research was to create and evaluate the potential of elderly health promotion model by participation of elderly association, local administrative organization and civil society network and also to share this elderly health promotion model to other local communities. Research process consists of both participant and non - participant observation to collect data on elderly context, elderly situation and operation about elderly care in this community. The SWOT analysis was used with the target group and it was found that the elderly association in Mae Chan sub-district municipality area had attacking (SO) strategy position, therefore, it should focus on strengthening of internal factors to expand existing operations or activities along with using opportunity to start new activities. Finally cooperation of research team and target group was done to conducting strategic plan. Health promotion for elderly people was planned within short term and long term framework and elderly association in Mae Chan sub-district municipality area participated in all of planned programs/activities with interdisciplinary collaboration of all participants. Elderly health promotion model by cooperation of local administrative organization and civil society network was evaluated by research team and it was found that it was appropriate, consistent, sufficient, and with good management level. In the process of knowledge transfer of this model to other local communities, there were meetings for sharing knowledge among the elderly participants. The model will be adapted to be used in other areas.

Keywords: Elderly, health promotion, participation

^{1/}คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย จ.เชียงราย 57000

^{1/}Faculty of Public Health, Chiang Rai College, Chiang Rai 57000, Thailand

บทคัดย่อ: การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบและประเมินศักยภาพการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่รวมทั้งเผยแพร่รูปแบบให้แก่ชุมชนอื่น ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วย การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเพื่อเก็บข้อมูลบริบท สถานการณ์ผู้สูงอายุและการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน การวิเคราะห์ SWOT โดยกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษาพบว่าชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน มีตำแหน่งยุทธศาสตร์การทำงานในเชิงรุก มุ่งเน้นการใช้ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งในการขยายงานกิจกรรมที่มีอยู่เดิม พร้อมกับใช้ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสสร้างกิจกรรมใหม่ เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยจัดทำแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว และชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จันก็ได้ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ทั้งหมดโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จากการประเมินรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมพบว่ามีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอและสามารถดำเนินการได้มากที่สุด ในกระบวนการถ่ายทอดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสู่ชุมชนอื่น ได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีชมรมผู้สูงอายุที่ให้การตอบรับและจะนำรูปแบบไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ต่อไป

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพ การมีส่วนร่วม

คำนำ

ปัจจุบันสังคมทุกภาคส่วนต้องร่วมกันในการช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่ประสบภาวะพึ่งพิงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมสุขภาพอย่างยั่งยืน โดยประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคมในชุมชนเป็นกลไกที่มีบทบาทและมีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสุขภาพแก่ประชาชนรวมถึงผู้สูงอายุตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของผู้รับบริการในพื้นที่ โดยจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 53 ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ และได้มีการตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนต่อสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553) ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาวะพึ่งพา ซึ่งควรได้รับการ

ส่งเสริมและดูแลด้านสุขภาพ เพื่อให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอำเภอแม่จันซึ่งเป็นอำเภอที่มีรูปแบบวิถีชีวิตผสมผสานระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท อีกทั้งยังมีประชากรที่เป็นชาวเขาอาศัยอยู่จำนวนมาก มีความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยการประยุกต์เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์หา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค รวมถึง ปัญหา อุปสรรค นำไปสู่การสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม ร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่ ซึ่งมีหน้าที่และความใกล้ชิดกับผู้สูงอายุกลุ่มดังกล่าวอย่างมาก อีกทั้งผู้สูงอายุเองจะเกิดความภาคภูมิใจในการได้สร้างมาตรการและแผนงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือและการนำไปปฏิบัติอย่างเต็มใจ ก่อให้เกิดการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคม
2. เพื่อประเมินศักยภาพรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคม

3. เพื่อเผยแพร่รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคม

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ผู้สูงอายุและเครือข่ายภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

1. เทศบาลตำบลแม่จัน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาลที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมสุขภาพซึ่งเป็นองค์กรหลักในการดูแลรับผิดชอบงานด้านชุมชน ทั้งด้านสาธารณสุขโภชนาการและคุณภาพชีวิตของประชาชน
2. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่จัน ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอ นักวิชาการสาธารณสุข
3. วัดร่องก้อ ตำบลร่องก้อ อำเภอแม่จัน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสและพระลูกวัด
4. ฝ่ายปกครองตำบลแม่จัน ประกอบด้วย กำนันตำบลแม่จัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลแม่จันทุกหมู่บ้าน
5. เครือข่ายภาคประชาสังคม ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุอำเภอแม่จัน ประกอบด้วย ประธานชมรมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ตัวแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุและประชาชนในพื้นที่ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญมากที่สุดในการวิจัยนี้

วิธีการวิจัย

1. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยคณะผู้วิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยการเดินสำรวจสภาพแวดล้อมของชุมชน แผนที่ชุมชน ภูมิประเทศ การคมนาคม อาชีพ และลักษณะทางประชากร
2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเข้าร่วมสังเกตการณ์ในที่ประชุม และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อจัดทำบริบทและสถานการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน รวมทั้งการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน

3. การประชุมเชิงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนกระบวนการวิจัย กับกลุ่มเป้าหมาย

4. การดำเนินการวิเคราะห์ SWOT

5. การสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์จากการดำเนินการ SWOT และดำเนินการจัดทำ SWOT MATRIX

6. การสร้างแผนยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุจาก SWOT MATRIX โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายทุกขั้นตอน

7. การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ตามแผนยุทธศาสตร์หลักที่วางไว้

8. การดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่กำหนด โดยการนำโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ร่วมกันคิดและสร้างขึ้นมาลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่

9. กำกับ ติดตามโครงการ การสรุปและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม

ผลการศึกษา

1. การสร้างรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทพื้นที่ สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลแม่จันประกอบด้วย ชุมชน 6 ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนเมืองที่มีพื้นที่ค่อนข้างกว้างและแออัด นอกจากนี้พื้นที่บางหมู่บ้านยังถูกแยกส่วนออกเป็นเขตเทศบาลและเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ มีหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุดังนี้ เทศบาลตำบลแม่จัน ศูนย์สุขภาพอำเภอแม่จัน โรงพยาบาลแม่จัน ชมรมผู้สูงอายุ และอสม. โดยทุกหน่วยงานได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ คือ ส่งเสริมการออกกำลังกายในหมู่บ้าน ตรวจสุขภาพประจำปี แจกข่าวสารด้านสุขภาพ ให้บริการตรวจสุขภาพ/รับยา จัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้สูงอายุเยี่ยมผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงหรือพิการ และจัดกิจกรรมพบปะพูดคุยกับผู้สูงอายุในชุมชน สถานการณ์ด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแม่จันเป็นไปในทิศทางที่ดี เนื่องด้วยผู้สูงอายุมีการบ่มเพาะศักยภาพมาเป็นเวลานาน คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ

ทุกท่านมีจิตอาสา สมาชิกทุกคนก็มีความเสียสละ นอกจากนี้ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่จัน ผู้บริหารเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุให้การสนับสนุนการทำงานเป็นอย่างดี

แนวทางการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้สูงอายุต้องการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และให้บริการความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือ จัดหางานอดิเรกให้ทำ จัดหาวิทยากรอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพ จัดทัศนศึกษาในสถานที่ต่างๆ เช่น วัด สถานที่ปฏิบัติธรรม แหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งต้องการให้เทศบาลจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้สูงอายุจะได้พบปะพูดคุยกันมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การ SWOT เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมผู้สูงอายุ ดังแสดงในตารางที่ 1

สรุปการวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์พบว่า มีปัจจัยภายในที่เข้มแข็ง (Effect level $S = 4.07$, Can procure input = 3.14) ที่สามารถเผชิญกับปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค (Effect level $S = 3.22$, Can procure input = 2.22) ที่มีอยู่ได้ พร้อมกันนั้นมีสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสที่เอื้ออำนวย (Effect level $S = 4.63$, Can procure input = 4.13) การดำเนินการที่จะช่วยขจัดปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน (Effect level $S = 2.71$, Can procure input = 2.36) ได้ยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการจะเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกและยุทธศาสตร์เชิงพัฒนา โดยขยายการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ให้ดำเนินการต่อเนื่องและใช้ปัจจัยที่เป็นโอกาสการพัฒนาสร้างกิจกรรมใหม่เพื่อเสริมสร้างจุดอ่อนที่เป็นอยู่ (ภาพที่ 1)

แผนงานเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเขตเทศบาลตำบลแม่จัน วิสัยทัศน์ คือ ผู้สูงอายุในเขตตำบลแม่จันได้รับการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพอย่างต่อเนื่องโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เป้าหมาย คือ 1) เสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวม (holistic health) ของผู้สูงอายุในเขตตำบลแม่จัน 2) หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และ 3) รูปแบบกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินกิจกรรม เบื้องต้นทีมคณะผู้วิจัยได้สรุปจากการประชุมที่ออกเป็นแผนงานระยะสั้นและแผนระยะยาว แต่เนื่องด้วยระยะเวลาการทำวิจัยมีจำกัด ทีมคณะผู้วิจัยจึงประเมินข้อมูลในส่วนของแผนระยะสั้นเท่านั้น การดำเนินกิจกรรมตามโครงการในแผนระยะสั้น ดังแสดงในภาพที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย

1. โครงการส่งเสริมการดูแลสุขภาพ พัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุโดยเน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ประกอบด้วยกิจกรรมตลาดนัดสุขภาพผู้สูงอายุและกิจกรรมร่วมนันทนาการ
2. โครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุติดเตียง ดำเนินกิจกรรมโดยอาสาสมัครที่เป็นผู้สูงอายุในชุมชน
3. โครงการขงพญาสีบสานภูมิปัญญาผู้สูงอายุ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุทำงานอดิเรกหรือทำอาชีพเสริมโดยจะมีการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขายของที่ผู้สูงอายุทำขึ้นในแต่ละชุมชน

Table 1 Average of SWOT on health promotion for elderly in Mae Chan sub-district municipality area

Subject	Effect level	Can procure input	Note
Strength (S)	4.07	3.14	Strength (S)> Weakness (W)
Weakness (W)	2.71	2.36	Opportunity (O)>Threat(T)
Opportunity (O)	4.63	4.13	
Threat (T)	3.22	2.22	

ST = Effect level $S>T$ ($4.07>3.22$) and Can procure $S>T$ ($3.14>2.22$)

OW=Effect level $O>W$ ($4.63>2.71$) and Can procure $O>W$ ($4.13>2.36$)

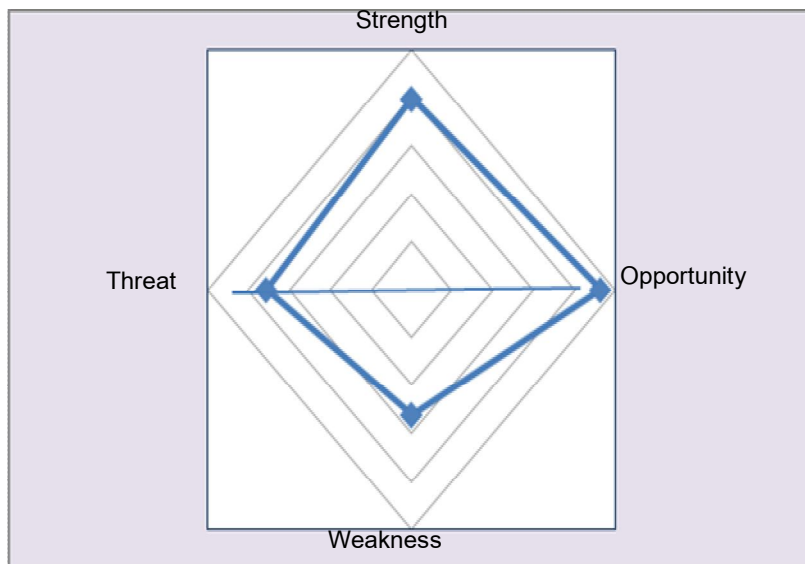

Figure 1 Strategic plan of elderly health promotion in Mae Chan sub-district municipality area

Figure 2 Activity from short plan (3 months)

2. การประเมินศักยภาพรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

การกำกับ ติดตามโครงการคณะผู้วิจัยเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการ ประเมินผล ประสพการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับงาน ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมิน และประเมินผลโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการ ทำงานในชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน จำนวน 10 คน ประกอบไปด้วย ประธานและคณะกรรมการชมรม ผู้สูงอายุ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลแม่จัน เจ้าหน้าที่จากศูนย์สุขภาพเมืองแม่จัน ตามรูปแบบ CIPP model (ตารางที่ 2) ดังนี้

2.1 ศักยภาพด้านบริบท (context) เป็นการ พิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ กับสภาพปัญหาของพื้นที่ ความต้องการของพื้นที่ ความ เหมาะสมและสอดคล้องของหลักการ วัตถุประสงค์และ เป้าหมาย ความเหมาะสมของเป้าหมาย วิธีการ ดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการและการนำไปปฏิบัติ ได้จริง บรรยาภาศในการดำเนินงานเหมาะสมและ สอดคล้องกับการดำเนินโครงการและศักยภาพด้านการ ประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือใน การดำเนินโครงการ

2.2 ศักยภาพด้านปัจจัย (input) เป็นการ พิจารณาความพอเพียงเหมาะสมของปัจจัยในการ ดำเนินงานตามรูปแบบการส่งเสริมศักยภาพสุขภาพ ผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมกลุ่มผู้สูงอายุ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่ เทศบาลตำบลแม่จัน ซึ่งประกอบด้วยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และระยะเวลา

2.3 ศักยภาพด้านกระบวนการ (process) เป็น การพิจารณาถึงระดับการปฏิบัติในการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ การจัดทำ กรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและ ความต้องการ การวางแผนดำเนินโครงการ การปฏิบัติงาน ตามกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมที่ กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม การติดตาม กำกับการดำเนินโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด การ

ประเมินผลการดำเนินโครงการและการวิเคราะห์และนำ ผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2.4 ศักยภาพด้านผลผลิต (product) เป็นการ พิจารณาถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความ ยั่งยืนของรูปแบบการดำเนินงานและการได้รับการดูแล ของผู้สูงอายุที่บ้าน ดังตารางที่ 2

ด้านบริบท มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 หมายถึง มีระดับศักยภาพที่มีความมีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอ ดำเนินการได้มากที่สุด

ด้านปัจจัย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอ ดำเนินการได้มาก

ด้านกระบวนการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอ ดำเนินการได้มาก

ด้านผลผลิต มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอ ดำเนินการได้มากที่สุด ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากกรรมการ

1. จากการสัมภาษณ์กรรมการผู้สูงอายุพบว่า เทศบาลมีการศึกษาปัญหาและความต้องการของ ผู้สูงอายุ มีทั้งการจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุด พัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการในพื้นที่

2. จากการสัมภาษณ์กรรมการผู้สูงอายุพบว่า เทศบาลมีการดูแลผู้สูงอายุได้ดีมาก

3. เทศบาลมีการพบปะ/ประชุมบ่อยครั้งทำให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ และพร้อมต่อการทำงาน

4. มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานทุก ปีงบประมาณ

5. มีการสรุปแผนการดำเนินงานตามระยะที่ กำหนดไว้ในโครงการ

6. เครือข่ายร่วมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปรูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จันรูปแบบการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพเทศบาลตำบลแม่จัน ซึ่งมีเครือข่ายที่ เข้มแข็งถือว่าเป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ประสบ ผลสำเร็จ คณะผู้วิจัยสรุปรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้

1. การศึกษาชุมชนเพื่อจัดทำข้อมูลด้านผู้สูงอายุ และแหล่งประโยชน์

2. สร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภาคประชาชน องค์กรศาสนา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนตามบริบทของ ชุมชน
3. การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน (SWOT analysis) เพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา
4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
5. ประเมินผลการดำเนินงาน
6. การสร้างความยั่งยืนของการดำเนินงาน

กิจกรรมการดำเนินงานในกลุ่มผู้สูงอายุ

1. กิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพ พัฒนา สุขภาวะผู้สูงอายุ เน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม
2. โครงการตลาดนัดสุขภาพ ผู้สูงวัย รวบรวมข้อมูล
3. กิจกรรมเชิงรุก/เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุติดเตียง โดย อาสาสมัครผู้สูงอายุ
4. โครงการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขผู้สูงอายุ โครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

5. กิจกรรมข่วงพญา สืบสานภูมิปัญญาผู้สูงอายุ สนับสนุนการมีอาชีพเสริมหรืองานอดิเรกแก่ผู้สูงอายุ

การสร้างความต่อเนื่อง/ยั่งยืนของรูปแบบการดำเนินงาน

1. มีแผนงาน/โครงการดำเนินการทั้งระยะสั้นและ ระยะยาว ครอบคลุม 3 กลุ่มเป้าหมาย
2. จัดผู้รับผิดชอบในแผนงาน/โครงการในแต่ละ กิจกรรม
3. จัดทำและปรับข้อมูลผู้สูงอายุตามกลุ่ม ศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
4. จัดดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้เป็น พลวัต
5. ประเมินและปรับแผนงาน/โครงการทุกปี
6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือให้มากขึ้น

3. การเผยแพร่รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

กระบวนการถ่ายทอดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสู่ชุมชนอื่น ได้เตรียมวางแผนการถอดบทเรียน รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพให้ผู้เข้าร่วมประชุมโดยมีประธาน และคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลแม่จัน ศูนย์สุขภาพเมืองแม่จัน ร่วมถ่ายทอดรูปแบบและประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุมีตัวแทนจากชมรมผู้สูงอายุที่ให้ความสนใจเข้าร่วมรับฟังได้แก่

1. ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดเชียงราย
2. ชมรมผู้สูงอายุอำเภอแม่จัน
3. ชมรมผู้สูงอายุเมืองเชียงราย
4. ชมรมผู้สูงอายุสันโค้งหลวง อำเภอเมือง จังหวัด

เชียงราย และผลจากการถ่ายทอดรูปแบบกิจกรรม พบว่า

1. เทศบาลตำบลแม่จันได้บรรจุแผนการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเข้าในแผนการดำเนินงานประจำปีและแผนระยะสั้น ระยะยาว ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข คุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม

2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดกิจกรรมนี้ต่อไป โดยได้วางแผนขยายการดำเนินงานในภาพของอำเภอในชมรมผู้สูงอายุทุกตำบลในอำเภอแม่จัน พัฒนาเพื่อให้เป็น “แม่จันโมเดล”

ชมรมผู้สูงอายุสันโค้งหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ต้องการนำรูปแบบการดำเนินงานไปใช้ โดยปรับรูปแบบให้เข้ากับบริบทของสภาพชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชนสันโค้งหลวง มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง โดยขอความร่วมมือด้านวิชาการจากวิทยาลัยเชียงราย สนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และงานด้านบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

Table 2 Evaluation results of model potential

List	Average	Level
1. Context potential	4.67	Appropriate, consistent, sufficient, manage in very high level
2. Input potential	4.42	Appropriate, consistent, sufficient, manage in high level
3. Process potential	4.33	Appropriate, consistent, sufficient, manage in high level
4. Product potential	4.69	Appropriate, consistent, sufficient, manage in very high level

อภิปรายผล

รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน เกิดขึ้นโดยวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือ เน้นชุมชนเป็นหน่วยปฏิบัติการเชิงพื้นที่ สร้างการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงผ่านการร่วม 1) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชน 2) หาแนวทางแก้ไขและเสริมศักยภาพ 3) การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้รูปแบบดังกล่าวเกิดความยั่งยืน เสริมสร้างความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการตนเอง รวมทั้งมุ่งหวังให้เป็นอีกเครื่องมือเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมสำหรับการขยายผลขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นมิติอื่น ๆ เช่น การเกษตร การท่องเที่ยวต่อไป สอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2002) ที่รายงานถึงการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง (spontaneous) ซึ่งเป็นการรวมตัวโดยสมัครใจของชุมชนเพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มจะเป็นการมีส่วนร่วมที่มีความยั่งยืนมากกว่าการมีส่วนร่วมระดับอื่น หากการมีส่วนร่วมประเภทนี้เกิดตั้งแต่วัยต้นตอนการวางแผน รวมทั้ง พันธูทิพย์ (2540) รายงานว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมมีลักษณะที่ต่างจากการวิจัยอื่น ๆ คือ การวิจัยแบบนี้เป็นกระบวนการกระตุ้นให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์สภาพความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน (future oriented) จากฐานข้อมูลปัจจุบันเป็นการสร้างความรู้ (produce knowledge) ให้กับผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการส่งเสริมความเข้าใจกันระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและยังทำให้เกิดการลงมือทำให้ความเข้าใจกันนั้นออกมาเป็นรูปธรรมเป็นความจริง (act to transform reality) ผลของการวิจัยประเภทนี้สามารถใช้ความรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ (practical) ได้อย่างแท้จริงสอดคล้องกับบริบทและความต้องการอย่างแท้จริงของพื้นที่นั้น ๆ รวมทั้ง สุพิมล และคณะ (2557) รายงานว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนต้องมีกระบวนการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่ายทั้งชุมชนและนักวิจัย ต้องรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังงานวิจัยของ ไพรัช (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนา

ชุมชนเข้มแข็งเมืองน่ายู่ กรณีศึกษาเทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอมะแมง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชน จากการตัดสินใจของตนเองทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีการพัฒนา มีการเรียนรู้ มาพัฒนาปัญหาได้รับการแก้ไขให้ตรงจุด ชุมชนมีความสามารถทำแผนพัฒนาหมู่บ้านตามความต้องการ ในการวิเคราะห์ประเมินศักยภาพประชาชน และความต้องการของประชาชน ทำให้แผนดังกล่าวมีประสิทธิภาพประชาชนเป็นเจ้าของโครงการ มีประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงบประมาณทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

ศักยภาพรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

จากการประเมินผลรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ในภาพรวมพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม สอดคล้องเพียงพอและสามารถดำเนินการได้มากที่สุด การที่รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุมีความสำเร็จอาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์จริงจากการดำเนินงานวิจัย ซึ่งทีมวิจัยวิเคราะห์หาว่าที่มาของความสำเร็จนั้นมาจากปัจจัยที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) ชุมชนและคณะทำงานให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุ ให้ความร่วมมือร่วมใจ พร้อมทั้งจะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมจนทำให้การดำเนินงานลุล่วงตามแผนที่วางไว้
- 2) ความร่วมมือของกลุ่มผู้สูงอายุ
- 3) ความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากเครือข่าย

การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้เกิดกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุและหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่พัฒนาเป็นเครือข่ายการส่งเสริมสุขภาพ นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาของชุมชนให้เป็นไปอย่างเข้มแข็งและเป็นรูปธรรมชัดเจน ดังที่ สายันต์ (2547) รายงานว่าการวิจัยที่เน้นกระบวนการที่อาศัยศักยภาพร่วมกันระหว่างกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยนักวิจัยเป็นเพียงผู้ประสานงานหรือผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งจะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การแก้ปัญหาที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

การเผยแพร่รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนไปสู่การแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละท้องถิ่นโดยมีผู้ได้รับประโยชน์คือผู้สูงอายุในชุมชนทั้งนี้การดำเนินการเผยแพร่รูปแบบจะเกิดขึ้นได้เมื่อรูปแบบได้รับการยอมรับและนำไปปรับใช้กับชุมชน ซึ่งจากการดำเนินการพบว่ากลุ่มสูงอายุอำเภอแม่จันได้วางแผนขยายการดำเนินงานในภาพของอำเภอในชมรมผู้สูงอายุทุกตำบลในอำเภอแม่จัน พัฒนาเพื่อให้เป็น “แม่จันโมเดล” รวมทั้ง ชมรมผู้สูงอายุสันโค้งหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ต้องการนำรูปแบบการดำเนินงานไปใช้โดยปรับรูปแบบให้เข้ากับบริบทของสภาพชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชนสันโค้งหลวง มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง โดยขอความร่วมมือด้านวิชาการจากวิทยาลัยเชียงราย สนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และงานด้านบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ดังกล่าวจะทำให้เกิดการขับเคลื่อน “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ต่อไปสอดคล้องกับสำนวน (2543) ได้ศึกษากระบวนการทางสังคมแนวใหม่: กรณีศึกษาเครือข่ายอัครเมืองน่าน พบว่าการก่อเกิดของเครือข่ายกลุ่มอัครเมืองน่านเกิดจากการรวมตัวของกลุ่ม 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มพระสงฆ์ซึ่งทำในสวนงานรณรงค์เพื่อเผยแพร่จริยธรรมและเพื่อการแก้ไขปัญหาล้างแ้วดล้อม กลุ่มที่ 2 องค์การชุมชนในการต่อต้านในการลักลอบตัดไม้ และกลุ่มที่ 3 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำหน้าที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เมื่อรวมกันแล้วเกิดการเรียนรู้และมีการจัดตั้งเป็นเครือข่ายตามเนื้อหาและมีเครือข่ายในเชิงพื้นที่ตลอดจนมีการเพิ่มจำนวนสมาชิกมากขึ้น จึงรวมเป็นพหุภาคีปัจจัยที่นำไปสู่การรวมตัวกันขององค์กรทางสังคมของกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของประเทศไทยที่ต้องการพัฒนาคนและสังคมให้คุณภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ประเทศมั่นคงและพัฒนาต่อไป

สรุป

รูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

และเครือข่ายภาคประชาสังคม โดยคณะผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลบริบทของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน สถานการณ์และการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุมีการรวมตัวผู้สูงอายุจำนวน 6 ชุมชน รวมตัวกันเป็นชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน มีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน กิจกรรมการดำเนินงานตามที่มีหน่วยงานให้การสนับสนุน เช่น การตรวจสุขภาพ การออกกำลังกาย กิจกรรมนันทนาการ การพบปะพูดคุยของสมาชิกชมรมในวันรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามบทบาทของหน่วยงาน ได้แก่ เทศบาลตำบลแม่จัน ศูนย์สุขภาพชุมชนอำเภอแม่จัน โรงพยาบาลแม่จัน ชมรมผู้สูงอายุอำเภอแม่จัน ขั้นตอนที่ 2 คือ การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน (SWOT analysis) โดยชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จันและหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน พบว่ามีปัจจัยภายในที่เข้มแข็งที่สามารถเผชิญกับปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคที่มีอยู่ได้ พร้อมกันนั้นมีสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการที่จะช่วยขจัดปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อนได้ ยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการจะเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก และยุทธศาสตร์เชิงพัฒนาโดยขยายการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ให้ดำเนินการต่อเนื่องและใช้ปัจจัย ที่เป็นโอกาสการพัฒนาสร้างกิจกรรมใหม่เพื่อเสริมสร้างจุดอ่อนที่เป็นอยู่ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินกิจกรรมภายหลังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงาน และแบ่งกลุ่มกิจกรรมหลักของชมรมผู้สูงอายุ เป็น 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มติดสังคมสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เช่น รวบรวมยารักษาโรค สุขภาพ กิจกรรมเชิงรุก เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมได้มีบทบาทการทำงาน ได้ช่วยเหลือผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านและกลุ่มติดเตียง เช่น โครงการอาสาสมัครสาธารณสุข ผู้สูงอายุ โครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ และกิจกรรมช่วงพญา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้พบปะกับผู้สูงอายุกลุ่มอื่น ๆ เปิดโอกาสให้จำหน่ายสินค้าจากผู้สูงอายุ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลศักยภาพของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้ CIPP model เป็นแนวทางในการประเมิน

ผลการประเมินการประเมินศักยภาพของรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่จัน พบว่าในภาพรวมรูปแบบมีความเหมาะสม สอดคล้อง เพียงพอและสามารถดำเนินการได้มากที่สุด โดยจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ มีความเหมาะสมกับบริบทและปัญหาในพื้นที่มีระดับมากที่สุด มีศักยภาพของปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ในด้านผลผลิตพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและเกิดความยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จันทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามเกณฑ์ Home health care ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที 5 กระบวนการถ่ายทอดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสู่ชุมชนอื่น ได้มีการจัดประชุมโดยมีประธานและคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลแม่จัน ศูนย์สุขภาพเมืองแม่จัน ร่วมถ่ายทอดรูปแบบและประสบการณ์การทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โดยมีตัวแทนจากชมรมผู้สูงอายุทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ชุมชนที่ให้ความสนใจเข้าร่วมรับฟัง ผลจากการถ่ายทอดรูปแบบกิจกรรม พบว่าเทศบาลตำบลแม่จันได้บรรจุแผนการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเข้าในแผนการดำเนินงานประจำปีและแผนระยะสั้น ระยะยาว ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข คุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม และยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดกิจกรรมนี้ต่อไป โดยได้วางแผนขยายการดำเนินงานในภาพของอำเภอในชมรมผู้สูงอายุทุกตำบลในอำเภอแม่จัน พัฒนาเพื่อให้เป็น “แม่จันโมเดล” ชมรมผู้สูงอายุสันโค้งหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ต้องการนำรูปแบบการดำเนินงานไปใช้ โดยปรับรูปแบบให้เข้ากับบริบทของสภาพชุมชน เนื่องจากเป็นชุมชน สันโค้งหลวง มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง โดยขอความร่วมมือด้านวิชาการจากสถาบันการศึกษาคือวิทยาลัยเชียงราย สนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และงานด้านบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

กิตติกรรมประกาศ

รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเครือข่ายการวิจัยภาคเหนือตอนบน ขอขอบคุณ ดร.อินทร์ จันทรเจริญ อธิการบดี วิทยาลัยเชียงราย อาจารย์งามนิตย์ ราชกิจ คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ และดร.ตุนท์ ชมชื่น ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเชื้ออำนาจให้การดำเนินงานวิจัยลุล่วง และสุดท้ายขอขอบคุณกลุ่มผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแม่จัน และตัวแทนจากภาคีเครือข่ายทุกท่านที่ร่วมกิจกรรมของงานวิจัย รวมทั้งติดต่อประสานงานให้งานสำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2553. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564). เทพเพ็ญวสนิษฐ์, กรุงเทพฯ. 419 หน้า.
- สุพิมล ขอบผล จินตวิโรพร แป้นแก้ว ธนรัชชนรี สโรบล สมพร สิทธิสงคราม สายัณห์ ชัยศรีสวัสดิ์ สุมาลี ชัยศรีสวัสดิ์ และประจวบ นน่อศักดิ์. 2557. การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชนหมู่บ้านหนองเต่าคำใหม่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 3(3): 313-324.
- พันธุ์ทิพย์ รามสูต. 2540. การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน, นครปฐม. 215 หน้า.
- ไพโรช ดันอุดม. 2552. การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง เมืองนาอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 116หน้า.
- สายันต์ ไพโรชญจิตร. 2547. การฟื้นฟูพลังชุมชนด้วยการจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีและพิพิธภัณฑ:

แนวคิด วิธีการและประสบการณ์จากจังหวัดน่าน.
โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, กรุงเทพฯ.
192 หน้า.

สำรวจ ผดผล. 2543. การศึกษาขบวนการทางสังคมแนว
ใหม่: กรณีศึกษาเครือข่ายฮักเมืองน่าน.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 93 หน้า.

United Nations. 2002. Public participation documents
from the conference on public participation
between Asia and Europe during June 10-12,
2002 at the United Nations Center in Bangkok.
Thailand Environment Institute, Bangkok. 416 p.